

1. Karma Anthroposofické společnosti

Anthroposofická společnost zaujímá mezi spirituálními a náboženskými společenstvími, která jsou dnes po celém světě, zvláštní postavení. Rozhodující podíl na tom má jistě skutečnost, že Rudolf Steiner na tuto Společnost prostřednictvím způsobu jejího založení a s ohledem na její budoucí spirituální činnost přenesl karmu takového druhu a dosahu, jaká tu ještě nikdy u spirituálních hnutí nebyla.

V přednáškách, které proslovil k tomuto tématu, je zvláště nápadné, že Rudolf Steiner mluvil v této souvislosti vždy znovu jmenovitě o karmě Anthroposofické společnosti samotné a ne snad jen o anthroposofickém hnutí, což by bylo vlastně pochopitelnější. Ne, obracel se výslovně na členy na Zemi existující Anthroposofické společnosti, to jest na ty anthroposofy, kteří se vědomě rozhodli s ní spojit, aby sdíleli její karmu - a tím i karmu jejího zakladatele. Tak uvedl Rudolf Steiner například v Arnheimu (Holandsko) svá sdělení z oblasti bádání o karmě slovy: „Chtěl bych říci něco, co souvisí s karmou Anthroposofické společnosti samotné.“ (GA 240, 18. července 1924.)

Patří k hlubokým mystériím Vánočního sjezdu, při němž byla založena Anthroposofická společnost, že Rudolf Steiner se s ní spojil také ve vztahu ke své vlastní karmě, čímž mu bylo umožněno v následujících šesti měsících zjevit členům Společnosti nejen její karmu, ale také svou vlastní v souvislosti s nebeskou prehistorií anthroposofie.

Neboť dříve, než přišla Anthroposofická společnost na Zemi ve formě, v níž byla založena Rudolfem Steinerem v první čtvrtině 20. století, byla její podstata připravena v duchových světech dvěma nadsmyslovými událostmi, jejichž popis stojí ve středu všech sdělení Rudolfa Steinera o karmě Anthroposofické společnosti.

První a základní událost charakterizuje jako všeobšáhlu Michaelovu školu v nadsmyslovém světě, přesněji řečeno ve sluneční sféře, kde Michael sám po více staletí učil duše s ním spojené, které se v té době zdržovaly v jeho sluneční sféře, spolu s celou řadou hierarchických bytostí a velkým počtem elementárních duchů.

Zvláště podrobně líčí Rudolf Steiner obsah tohoto vyučování ve své přednášce z 20. července 1924 v Arnheimu. Podle toho stála ve

středu vyučování Michaelovy školy mocná metamorfóza staré mysterijní moudrosti, „velké učení iniciátů" (GA 240, 20. července 1924). Toto učení se mělo následně stát základem nových křesťanských mystérií. A poněvadž Rudolf Steiner mluví ve vztahu ke kosmickému působení Michaelovy školy o vzniku nového „kosmického křesťanství" (GA 240, 21. srpna 1924), musí být spirituální síla, skrze kterou byl Michael schopen provést proměnění staré moudrosti v nové křesťanství, onou silou, která pronikla z mystéria Golgoty do celé pozemské evoluce.

Po této první fázi nebeské přípravy anthroposofie, která trvala od konce 14. století do začátku 18. století, nastoupila druhá fáze jejího kosmického vývoje. Neudála se už ve vysoké sluneční sféře, ale v bezprostředním duchovním okolí Země, a netrvala tři století, ale celkem několik desetiletí, od konce 18. století do začátku 19. století. K tomu byl její charakter úplně jiný. Nešlo už o sluneční školu, ale o kosmický kult, ve kterém byly znovu propracovány podstatné obsahy toho, co Michael zprostředkoval ve své škole, a převedeny do mocných spirituálních imaginací.

Rudolf Steiner uvádí také tento nadsmyslový kult do spojení s pozdějším tvořením „nového křesťanství" (GA 240, 18. 7. 1924) v duchovém světě. Z toho se dá odvozovat, že této události se neúčastnily jen lidské duše, ale také jisté hierarchické bytosti a elementární duchové, kteří se až dosud účastnili sluneční školy. Jak ve vyučování nadsmyslové školy, tak v následujícím opětovném propracování jejích obsahů v kosmickém kultu stálo ve středu ústřední křesťanské mystérium, které je základem nejen pozemské, ale především nebeské anthroposofie. Tím „vysvětlil Michael svým (s ním spojeným) lidským duším světové souvislosti, kosmické souvislosti, anthroposofické souvislosti. Těmto duším se dostalo učení, které odhalovalo světová tajemství" (GA 240, 20. 7. 1924), v jejichž středu spočívá tajemství mystéria Golgoty jako srdce „nového křesťanství".

Ve vylíčených událostech je důvod pro to, že jistí lidé na Zemi vůbec směřují k anthroposofii, a když se s ní setkají, naleznou v ní svůj nejvyšší životní cíl. Poněvadž „ten, kdo skutečně směřuje k anthroposofii,... ten má dnes ve své duši následné působení toho, že tehdy přijal v okruhu Michaelově onu *nebeskou anthroposofii*, která před

cházelá pozemské. Učení, která poskytoval Michael, byla totiž taková, že tehdy připravovala, co se mělo stát anthroposofii na Zemi.“ (GA 237, 28. 7. 1924.)

Vztah lidských duší k anthroposofii byl utvořen jejich účastí na nadsmyslovém kultu jiným způsobem. Zatímco byly ve sluneční škole Michaelově takřkajíc v podstatě „posluchačkami“ jim sdělované kosmické moudrosti, mohly se kultu činně účastnit; činná účast nastala, když mohly z obsahu Michaelovy školy, který si osvojily, samostatně utvářet nové kosmické imaginace a ty vetkávat do všeob- sáhlého kultického děje.

V důsledku toho mohla substance nadsmyslového kultu proniknout tyto duše až do hlubin jejich volní povahy. Mohly potom přijmout do sebe nový impulz, který v jejich vtělení vstoupil na Zemi jako schopnost z anthroposofie vyvíjet iniciativu. Rudolf Steiner popsal tuto vlastnost všech pravých anthroposofů následujícími slovy: „To je vlastně napsáno v karmě každého anthroposofa: Buď člověkem s iniciativou.... To je něco, co by mělo vždy stát před duší každého anthroposofa jakoby napsáno zlatými písmeny, že má iniciativu ve své karmě a že mnohé z toho, co ho v životě potká, závisí na tom, nakolik si může být záměrně této iniciativy vědom.“ (GA 237, 4. 8. 1924.) Slovem „iniciativa“ zde není míněna jen nějaká vně viditelná iniciativa, jak se projevuje v praktické činnosti, ale také různé formy vnitřní iniciativy, kupříkladu aktivní meditační život.

Za všech okolností musí každý anthroposof nalézt někde oblast, v níž se může jeho iniciativa uplatňovat, neboť toto usilování patří tak hluboko k jeho bytosti, že, podle Rudolfa Steinera, skutečnost, zda svůj život zažije jako naplněný nebo nezdařený - až do stavů zdraví nebo nemoci - ano, že celý jeho pocit sebe sama a pocit života závisí na tom, jestli může něco uskutečnit z iniciativy zrozené z anthroposofie.

Dá se také říci: Anthroposofii hledáme na Zemi, abychom se znovu na Zemi spojili s duchovním vývojovým proudem, ke kterému jsme se připojili pod Michaelovým vedením v jeho nadsmyslové škole. Mezitím co hledáme anthroposofii na Zemi prostřednictvím nauk, které jsme přijali v Michaelově škole, neseme v sobě naší účastí na ima- ginativním kultu impulz k pozemské činnosti, který vzniká z anthroposofie. Chceme na jejím základu stvořit něco nového ve světě.

Takové myšlenky jsou jistě většině anthroposofů důvěrně známy, poněvadž Rudolf Steiner o nich často hovořil ve svých karmických přednáškách. Méně známá by měla být určitá skutečnost, kterou sdělil Rudolf Steiner jen jednou, která však nechává vyvinout shora popsany proces k celku harmonickému a v sobě dovršenému. Tato skutečnost má co činit s událostí, která nastala na počátku 15. století v duchovém světě, právě když zahájila svou činnost Michaelova škola ve sluneční sféře.

Sergej O. Prokofjev